Nr. 4. Warszawa, dnia 16 Stycznia 1919 r. Rok II.

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

Cena numeru pojedyńczego 1 mk., „Dziennik Urzędowy" przyjmuje ogłoszenia instytucji społecznych i użyteczności publicznej, od osób zaś prywatnych tylko takie, które wynikają ze stosunku do władz rządowych i powyższych instytucji. Cena za wiersz drobnego pisma jednoszpaltowego 1 mk.

Redakcja i Administracja: Pałac Brühlowski, pl. Saski Nr. 9.

TREŚĆ

I.

38.

DEKRET

o Stowarzyszeniach.

Wobec konieczności natychmiastowego uregulowania sprawy rejestracji stowarzyszeń i związków, zarządzam, co następuje:

Art. 1.

Rejestrację stowarzyszeń i związków, podlegających postanowieniom tymczasowych przepisów o stowarzyszeniach i związkach z dnia 4/17 marca 1906 r., wykonywać ma Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

Art. 2.

Do czasu wydania w drodze ustawodawczej prawa o stowarzyszeniach i związkach, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych kierować się będzie przepisami tymczasowemi z 4/17 marca 1906 r. ze zmianami, wynikającemi z niniejszego dekretu.

Art. 3.

Uchyla się moc obowiązującą art. art. 13, 14, 15, 16, 37, 38, 39, 40 przepisów tymczasowych z dn. 4/17 marca 1906 roku.

Art. 4.

Podania o wciągnięcie do rejestru stowarzyszeń i związków mogą być składane bądź bezpośrednio do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, bądź do miejscowych państwowych urzędów administracyjnych, które to urzędy winny złożone podania bez zwłoki przedkładać Ministerstwu Spraw Wewnętrznych.

Art. 5.

Stowarzyszenia i związki, które powstały przed wydaniem niniejszego dekretu, powinny w przeciągu miesiąca od daty ogłoszenia niniejszego dekretu przedłożyć miejscowym państwowym urzędom administracyjnym wiadomości, wymagane w artykułach 18, 21, 31, 32 przepisów tymczasowych z dn. 4/17 marca 1906 r.

Art. 6.

Upoważnia się Ministra Spraw Wewnętrznych do przekazywania według swego uznania prawa rejestracji stowarzyszeń i związków miejscowym władzom administracyjnym.

Art. 7.

Przepisy, sprzeczne z niniejszym dekretem, tracą moc obowiązującą.

Art. 8.

Minister Spraw Wewnętrznych wyda przepisy wykonawcze do niniejszego dekretu.

Dan w Warszawie, dn. 3 stycznia 1919 r.

Naczelnik Państwa:
(—) J. Piłsudski.

Prezydent Ministrów:
(—) J. Moraczewski.

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) Thugutt.

„Dz. Pr." z dn. 8.I 1919 r. Nr. 3, poz. 88.

III.

39.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych w przedmiocie przepisów wykonawczych do dekretu z dn. 3-go stycznia 1919 r o stowarzyszeniach.

Na zasadzie art. 8 dekretu Naczelnika Państwa o stowarzyszeniach z dn. 3 stycznia 1919 r. (Dziennik Praw № 3 z dn. 8-go stycznia 1919 r.) wydaję następujące przepisy wykonawcze:

Art. 1.

Przez „miejscowy państwowy urząd administracyjny“, wymieniony w art. art. 4 i 5 dekretu z dn. 3-go stycznia 1919 r. o stowarzyszeniach i w art. art. 17, 22, 23, 31, 32, 34, 35, i 36 przepisów tymczasowych o stowarzyszeniach i związkach rozumieć należy, aż do dalszego rozporządzenia, urząd komisarza ludowego.

Art. 2.

Legalizacja i rejestracja stowarzyszeń wykonywana będzie, aż do dalszego rozporządzenia, wyłącznie w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych. Zawiadomienia o zamiarze założenia stowarzyszenia (art. art. 17 i 18 przep. tymcz. o stow.) i podanie o wciągnięcie do rejestru (art. 22 przep. tymcz. o stow.) komisarze ludowi winni przedkładać bezzwłocznie Ministerstwu Spraw Wewnętrznych do załatwienia.

Art. 3.

O złożeniu zawiadomienia (art. 17 i 18 przep. tym. o stow.) lub podania o wciągnięcie do rejestru (art. 22 przep. tymcz. o stow.) komisarze ludowi winni bezzwłocznie wydawać petentom zaświadczenie ze wskazaniem roku, miesiąca i dnia złożenia. Tęż samą datę należy postawić na zawiadomieniu, względnie podaniu.

Art. 4.

Ogłoszenia o wciągnięciu stowarzyszenia do rejestru, przewidziane w art. 25 przep. tymcz. o stow., mają być umieszczone w „Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Spraw Wewnętrznych“. Petenci, starający się o nadanie stowarzyszeniu zdolności prawnej, winni do podania załączyć pieniądze na wydrukowanie ogłoszenia w kwocie mk. polskich 10.

Art. 5.

Stowarzyszenia, zalegalizowane przed dniem 3 stycznia r. b. winny w przeciągu miesiąca zakomunikować na piśmie komisarzowi ludowemu wiadomości, wymagane w art. art. 18, 21, 31 i 32 przep. tymcz. o stow., wraz z dokumentami legalizacyjnemi, wydanemi przez władze rosyjskie lub okupacyjne. Wiadomości te i dokumenty komisarz ludowy winien bezzwłocznie przedłożyć Ministerstwu Spraw Wewnętrznych. Komisarze ludowi powinni baczyć, by wszystkie stowarzyszenia w ich okręgu zastosowały się do przepisu niniejszego.

Art. 6.

Komisarze ludowi, za pomocą organów policyjnych winni baczyć, by stowarzyszenia, w ich okręgu powstające, nie uchylały się od obowiązku legalizacji, istniejące zaś stowarzyszenia, by w działalności swej nie wykraczały przeciwko obowiązującym ogólnym przepisom prawnym i przepisom własnego statutu.

Art. 7.

Przepisy tymczasowe o stowarzyszeniach stosują się tylko do stowarzyszeń, nie mających na celu osiągnięcia korzyści materjalnych. Moc tych przepisów nie rozciąga się na towarzystwa handlowe, stowarzyszenia współdzielcze i związki zawodowe pracownicze.

Warszawa, dn. 10 stycznia 1919 r.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:

(—) *N. Barlicki.*

40.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych w przedmiocie ogłoszenia przepisów tymczasowych o stowarzyszeniach i związkach.

Na zasadzie art. 2 dekretu Naczelnika Państwa o stowarzyszeniach z dn. 3-go stycznia 1919 r. (Dziennik Praw № 3, z dn. 8-go stycznia 1919 r.) zarządzam ogłoszenie przepisów tymczasowych o stowarzyszeniach i związkach z dn. 4/17 marca 1906 r. ze zmianami, wynikającemi z wspomnianego dekretu.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:

(—) *N. Barlicki.*

Warszawa, 10 stycznia 1919 r.

41.

Przepisy tymczasowe o stowarzyszeniach i związkach.

Art. 1.

Stowarzyszeniem, według rozumienia przepisów niniejszych, jest zrzeszenie kilku osób, które, nie mając na względzie osiągnięcia dla siebie zysków z prowadzenia jakiegokolwiek przedsiębiorstwa, obrały za przedmiot działalności wspólnej cel określony, a związkiem — połączenie dwóch lub kilku takich stowarzyszeń, chociażby za pośrednictwem osób upoważnionych.

Art. 2.

Stowarzyszenia i związki można zakładać bez uzyskania na to pozwolenia władz rządowych, z zachowaniem przepisów, wyłuszczonych w artykułach poniższych.

Art. 3.

Stowarzyszenia, zakładające oddziały, jak również związki stowarzyszeń powinny mieć statut i podlegają przepisom, wyłuszczonym w art. 5—8 i 21—40.

Minister Spraw Wewnętrznych ma prawo w każdym czasie, według swego uznania, zamykać stowarzyszenia, posiadające oddziały, a także związki, jeżeli działalność tych stowarzyszeń i związków uzna za grożącą spokojowi i bezpieczeństwu publicznemu.

Art. 4.

Mocy przepisów niniejszych nie podlegają: 1) związki i stowarzyszenia, mające zadania religijne i 2) stowarzyszenia, zakładane za pozwoleniem zwierzchności naukowej przez młodzież, kształcącą się w zakładach naukowych, w swem gronie.

Art. 5.

Osoby, pragnące założyć stowarzyszenie lub związek na zasadach, nieodpowiadających przepisom niniejszym, powinny przedstawić projekt statutu stowarzyszenia lub związku odpowiedniemu Ministrowi do zatwierdzenia w drodze właściwej.

Art. 6.

Nie wolno zakładać stowarzyszeń: 1) zmierzających do celów przeciwnych moralności publicznej, zabronionych przez ustawy karne, albo grożących spokojowi i bezpieczeństwu publicznemu i 2) podlegających zarządowi instytucji lub osób, przebywających zagranicą, o ile stowarzyszenia te mają jakieś zadanie polityczne.

Art. 7.

Niepełnoletni, a także uczniowie niższych i średnich zakładów naukowych nie mogą ani zakładać stowarzyszeń, ani do nich należeć. Uczniowie wyższych zakładów naukowych mogą być dopuszczeni do udziału w takich stowarzyszeniach tylko na zasadach, specjalnie wyszczególnionych w ustawach odpowiednich zakładów naukowych.

Art. 8.

Osoby, pełniące służbę w wojsku lub w marynarce wojennej, podlegają co do zakładania stowarzyszeń i udziału w nich przepisom, wyłuszczonym w ustawach wojskowych.

Art. 9.

Osoby, będące w służbie, chociażby nieetatowej w instytucjach rządowych lub na kolejach rządowych i prywatnych, albo w przedsiębiorstwach telefonowych użyteczności publicznej, mogą zakładać w swem gronie stowarzyszenia dla celów dobroczynnych lub dla zadośćuczynienia swoim potrzebom duchowym i materjalnym, nie inaczej wszakże, jak na zasadzie statutu, zatwierdzonego przez zwierzchność. Ministrowie określają, kto ze zwierzchników w instytucjach rządowych, na kolejach rządowych i prywatnych i w przedsiębiorstwach telefonowych użyteczności publicznej ma zatwierdzać wymienione statuty, a także dają tym osobom wskazówki w tym przedmiocie dla nich obowiązujące. Statuty stowarzyszeń, do których należą urzędnicy rozmaitych dykasterji, podlegają zatwierdzeniu przez porozumienie się odpowiednich Ministrów.

Art. 10.

Wymienione w art. 9 niniejszych przepisów stowarzyszenia nie powinny w działalności swojej zmierzać do celów politycznych lub niezgodnych z wymaganiami służby, ze stosunkami służbowemi i z istniejącym trybem i warunkami służby. Nie wolno wymienionym stowarzyszeniom łączyć się w związki.

Art. 11.

Minister może zamknąć wymienione w art. 9 niniejszych przepisów stowarzyszenia, jeśli uzna, że działalność ich uchyliła się od ich statutu. Zwierzchnicy (art. 9) mają prawo w takich wypadkach zawieszać własną władzą działanie stowarzyszenia do czasu rozstrzygnięcia sprawy przez Ministra. Zamknięcie stowarzyszeń, do których wchodzą urzędnicy rozmaitych dykasterji, zależy od porozumienia odpowiednich Ministrów.

Art. 12.

Osobom, wymienionym w art. 9 niniejszych przepisów, ich zwierzchnicy (art. 9) mogą zabronić zakładania stowarzyszeń poza ich środowiskiem i udziału w takich stowarzyszeniach, o ile uznają to za niezgodne z wymaganiami służby.

Art. 13.

Uchylony.

Art. 14.

Uchylony.

Art. 15.

Uchylony.

Art. 16.

Uchylony.

Art. 17.

Osoby, pragnące założyć stowarzyszenie, powinny o tem przedstawić zawiadomienie na piśmie do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych za pośrednictwem miejscowego państwowego urzędu administracyjnego. Jeżeli w przeciągu dwóch tygodni od otrzymania przez urząd zawiadomienia, nie będzie osobom, które je zło-

żyły, zakomunikowana przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych decyzja odmowna, wraz z dokładnem wyszczególnieniem przyczyn odmowy, to stowarzyszenie może rozpocząć czynności.

Art. 18.

W zawiadomieniu (art. 17) należy wymienić: 1) cel stowarzyszenia, 2) imiona, nazwiska i miejsce zamieszkania założycieli, 3) teren działalności, 4) sposób wyboru osoby zarządzającej stowarzyszeniem, a jeśli ma być wybrany zarząd, to sposób jego wyboru i uzupełnienia, a także miejsce, gdzie ma się znajdować zarząd, albo osoba zarządzająca i 5) sposób wstępowania i występowania członków.

Art. 19.

O zamierzonej zmianie wymienionych w punktach 1, 3, 4 i 5 poprzedniego (18) artykułu warunków działalności stowarzyszenia należy składać zawiadomienie w drodze, wskazanej w art. 17 niniejszych przepisów.

Art. 20.

Prawo nabywania i sprzedawania nieruchomości, gromadzenia kapitałów, zawierania umów, przyjmowania zobowiązań, jak również dochodzenia i odpowiadania przed sądem przysługuje tylko tym stowarzyszeniom, które zostały wciągnięte do rejestru w drodze przepisanej, na podstawie własnego statutu.

Art. 21.

W statucie (art. 20) mają być wymienione: 1) nazwa stowarzyszenia, cel jego, teren i sposoby działalności, 2) imiona, nazwiska i miejsce zamieszkania założycieli, 3) sposób wstępowania i występowania członków, 4) wysokość składek członkowskich i sposób ich wpłacania, 5) skład zarządu, sposób jego wyboru i uzupełnienia, zakres jego kompetencji, a także miejsce, gdzie ma przebywać, 6) czas i sposób zwołania zgromadzenia walnego członków i zakres jego kompetencji, 7) sposób prowadzenia rachunkowości i sposób zmiany statutu.

Art. 22.

Zawiadomienie o zamiarze założenia stowarzyszenia, podlegającego wciągnięciu do rejestru (art. 17 i 20), składają założyciele w miejscowym państwowym urzędzie administracyjnym wraz z poświadczeniem rejentalnem swej zdolności prawnej i autentyczności podpisów i załączają dwa poświadczone przez siebie egzemplarze statutu i pieniądze niezbędne na wydrukowanie ogłoszeń o powstaniu stowarzyszenia.

Art. 23.

Projekt statutu stowarzyszenia, podlegającego wciągnięciu do rejestru, powinien być złożony za pośrednictwem miejscowego państwowego urzędu administracyjnego do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych rozpatrzy statut w ciągu miesiąca od czasu złożenia do miejscowego państwowego urzędu administracyjnego zawiadomienia z załączonym projektem statutu (art. 22). Ministerstwo pozwala na wciągnięcie lub odmawia. W pierwszym wypadku zarejestrowanie następuje przez wciągnięcie stowarzyszenia do rejestru, prowadzonego przez Ministerstwo. Stowarzyszenie może korzystać z praw, wyszczególnionych w jego statucie, dopiero od czasu wciągnięcia go do wymienionego rejestru. Formę rejestru stowarzyszeń ustanawia Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem Sprawiedliwości.

Art. 24.

Po wciągnięciu stowarzyszenia do rejestru na obydwóch, przedstawionych przez założycieli egzemplarzach statutu (art. 22) ma być zrobiona odpowiednia wzmianka, podpisana przez Ministra Spraw Wewnętrznych, i jeden egzemplarz będzie zwrócony petentom.

Art. 25.

O wciągnięciu stowarzyszenia do rejestru Ministerstwo Spraw Wewnętrznych posyła wzmianki do wydrukowania w drodze przepisanej w organach urzędowych, wyznaczonych do tego przez Ministra Spraw Wewnętrznych. Wzory wymienionych wzmianek ustali Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości.

Art. 26.

Z rejestru Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wydaje wrazie potrzeby informacje instytucjom rządowym, a także osobom urzędowym lub prywatnym na skutek ich próśb i żądań o to.

Art. 27.

W razie zamierzonej zmiany sposobu uzupełnienia składu zarządu stowarzyszenia, wciągniętego do rejestru, ma być o tem złożone zawiadomienie w drodze, wskazanej w art. 17 nin. przepisów. Wszelka inna zmiana przepisów statutu wymaga nowego wciągnięcia do rejestru.

Art. 28.

Stowarzyszenia, wskazane w art. 20 niniejszych przepisów, mają prawo z zachowaniem obowiązujących w tym względzie przepisów prawnych, zgodnie z zadaniami stowarzyszenia, otwierać osobne instytucje i przedsiębiorstwa, urządzać odczyty, przedstawienia, koncerty, kiermasze, zbieranie ofiar i t. p.

Art. 29.

Jeżeli w statucie stowarzyszenia nie wskazano, jak ma być użyty jego majątek wrazie zamknięcia, to po zamknięciu stowarzyszenia majątek, jaki pozostanie po spłaceniu długów, przechodzi do rozporządzenia rządu dla zużytkowania go na cele, najbliższe zadaniom stowarzyszenia. Jeżeli zaś majątek stowarzyszenia służył osobistej wygodzie i pożytkowi członków i zgromadzenie walne nie ofiarowało go na żaden cel dobroczynny, to po zamknięciu stowarzyszenia pozostały po spłaceniu jego długu majątek podzielony będzie na równe części pomiędzy członków stowarzyszenia, stanowiących skład jego w chwili zamknięcia.

Art. 30.

Zgromadzenia publiczne, urządzane przez stowarzyszenia, ulegają przepisom obowiązującym o zgromadzeniach.

Art. 31.

Osoby zarządzające, albo zarząd stowarzyszenia, natychmiast po wyborze powinny zawiadomić o tem piśmiennie miejscowy państwowy urząd administracyjny lub też naczelnika policji miejscowej, załączając listę osób zarządzających lub członków zarządu.

Art. 32.

Osoby zarządzające, albo zarząd, powinny natychmiast zawiadomić miejscowy państwowy urząd administracyjny, albo też naczelnika policji miejscowej o każdej zmianie w składzie osób zarządzających lub zarządzie stowarzyszenia, o otwarciu lub zamknięciu oddziałów i o zamknięciu samego stowarzyszenia.

Art. 33.

O zamknięciu stowarzyszenia, które w działalności swojej wykroczy przeciwko art. 6—8, 10, 19, 31, i 32 nin. przepisów, a także stowarzyszeń, które się uchylają od wskazanych w statutach (art. 10 i 23) i zawiadomienia (art. 18) warunków działalności i takich, które powstały bez zawiadomienia w drodze, przepisanej przez art. 17, 18 i 22 nin. przepisów, miejscowy państwowy urząd administracyjny stawia wniosek, rozstrzygany przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych.

Art. 34.

Jeżeli się okaże, że działalność stowarzyszenia, założonego w drodze przepisanej, odstępuje lub uchyla się od obowiązujących je stosownie do statutu lub zawiadomienia założycieli warunków (art. 10, 18, 23), miejscowy państwowy urząd administracyjny przed wniesieniem do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych sprawy o zamknięcie stowarzyszenia ma prawo zaproponować samemu stowarzyszeniu, ażeby w ciągu wyznaczonego przez urząd czasu przedsięwzięło środki w celu usunięcia tych niewłaściwości, jakich się dopuściło.

Art. 35.

Jeżeli działalność stowarzyszenia zagraża bezpieczeństwu i spokojowi publicznemu, albo przybiera charakter wyraźnie niemoralny, miejscowy państwowy urząd administracyjny ma prawo zawiesić własną władzą działalność stowarzyszenia i o zamknięcie go wnieść do decyzji Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

Art. 36.

Przed rozpatrzeniem sprawy w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych może być zarządzone śledztwo na miejscu na rozkaz miejscowego państwowego urzędu administracyjnego lub na polecenie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych przez jednego z jego funkcjonarjuszów.

Art. 37 do 40.

Uchylone.

42.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych w przedmiocie rejestru stowarzyszeń i związków.

Na zasadzie art. 8 dekretu Naczelnika Państwa o stowarzyszeniach z dn. 3 stycznia 1919 r. (Dziennik Praw № 3 z dn. 8.I r. b.) i art. art. 23 i 25 tymczasowych przepisów o stowarzyszeniach i związkach z 4/17 marca 1906 r. zatwierdzam w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości:

1) załączoną przy niniejszem formę rejestru i

2) wzór ogłoszeń o wciągnięciu stowarzyszeń i związków do rejestru, jakie mają być dokonywane w „Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Spraw Wewnętrznych“.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:

(—) *N. Barlicki.*

Warszawa, dn. 13 stycznia 1919 r.

Załącznik 1.

MINISTERSTWO SPRAW WEWNĘTRZNYCH

REJESTR STOWARZYSZEŃ I ZWIĄZKÓW

Nr. ....

Nr. kolejny	Data wniesienia podania o wciągnięcie do rejestru	Treść statutu stowarzyszenia lub związku (Art 21 dział I tymczasowych przepisów z 4/17 marca 1906 r.)	Data postanowienia M. S. W. o wciągnięciu stowarzyszenia do rejestru	Data wysłania ogłoszenia o wciągnięciu do rejestru	Zawiadomienia o założeniu oddziałów stowarzyszenia, data zawiadomienia i miejscowość, w której założono oddziały	Data i przyczyny zamknięcia oddziału stowarzyszenia	Data i przyczyny zamknięcia stowarzyszenia lub związku

Załącznik 2.

WZÓR OGŁOSZEŃ

o wciągnięciu stowarzyszeń i związków do rejestru.

Na zasadzie postanowienia Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. ....

Nr. ....wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków stowarzyszenie pod nazwą: ....

....

IV.

43.

Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych do Komisarzy Ludowych w przedmiocie zatwierdzania statutów stowarzyszeń współdzielczych.

Do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych napływają liczne statuty stowarzyszeń spożywczych, zatwierdzane przez Komisarzy Ludowych bądź na podstawie normalnego statutu z r. 1897, bądź z odchyleniami od tegoż.

Według obowiązujących przepisów Komisarze Ludowi nie mają prawa zatwierdzania statutów stowarzyszeń spożywczych w żadnym razie, czy to na podstawie statutu normalnego, czy z odchyleniami odeń. W drodze wyjątku Ministerstwo Spraw Wewnętrznych potwierdzi statuty stowarzyszeń spożywczych, powstałych na podstawie statutu normalnego, a zatwierdzonych przez Komisarzy Ludowych do dn. 1 stycznia 1919 r. Na przyszłość jednak zatwierdzanie statutów stowarzyszeń spozywczych odbywać się będzie wyłącznie w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i stąd wszyscy Komisarze Ludowi obowiązani są podania o założenie stowarzyszeń spożywczych wraz z czterema egzemplarzami statutu, podpisanemi przez conajmniej dziesięciu założycieli, przedkładać natychmiast Ministerstwu Spraw Wewnętrznych do rozstrzygnięcia.

Niezależnie od tego, podania o założenie stowarzyszeń rolniczych Komisarze winni przesyłać do Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych, a stowarzyszeń kredytowych do Ministerstwa Skarbu.

Minister Spraw Wewnętrznych:

(—) *Thugutt.*

Warszawa, d. 7 stycznia 1919 r.

Tłoczono w Drukarni Państwowej, Miodowa Nr. 20. 16/I. 18.